

Boeddha, de lotus en de lachende Mahakashyap

In het Oosten heeft men altijd geweten dat een bloem het meest ontvankelijke ding is. Toen Boeddha naar een bloem keek en naar de bloem bleef kijken, werd iets van hem op die bloem overgedragen. Boeddha ging de bloem binnen. De kwaliteit van zijn wezen, de alertheid, het bewustzijn, de vrede, de extase, de innerlijke dans, raakte de bloem. Toen Boeddha naar de bloem keek, zo op zijn gemak, thuis, zonder enig verlangen, moet deze in zijn innerlijk hebben gedanst. Hij keek, om iets op de bloem over te brengen. Wat men moet begrijpen is dat alleen de bloem en hij voor een lange periode bestonden. De hele wereld viel weg. Alleen Boeddha en de bloem waren er. De bloem ging Boeddha's wezen binnen, en Boeddha ging het wezen van de bloem binnen.

Toen werd de bloem aan Mahakashyap gegeven. Het was nu niet zomaar een bloem, de bloem droeg het boeddhaschap. Ze droeg de innerlijke kwaliteit van Boeddha's wezen in zich. En waarom aan Mahakashyap? Er waren andere grote geleerden, tien grote discipelen; Mahakashyap was er maar één van, en hij werd alleen bij de tien opgenomen vanwege dit verhaal, anders zou hij nooit zijn opgenomen.

Er is niet veel bekend over Mahakashyap. Er waren daar grote geleerden zoals Sariputta -- een scherper intellect kon je niet vinden -- en Moggalayan was er ook, een zeer groot geleerde. Hij had alle Veda's in zijn geheugen, en niets dat ooit geschreven was, was hem onbekend. Hij was op zichzelf een groot logicus en had duizenden discipelen. En er waren anderen -- Ananda was daar, Boeddha's neef-broer, die veertig jaar lang onophoudelijk met hem optrok.... Maar nee. Iemand die eerst onbekend was, Mahakashyap, werd plotseling heel belangrijk. Het hele gestalt veranderde. Wanneer Boeddha sprak, was Sariputta de belangrijke man, omdat hij woorden beter begreep dan wie dan ook; en wanneer Boeddha discussieerde, was Moggalayan de belangrijke man. Niemand dacht veel aan Mahakashyap. Hij bleef in de massa, maakte deel uit van de massa.

Maar toen Boeddha zweeg, veranderde de hele situatie. Nu waren Moggalayan en Sariputta niet meer belangrijk; ze vielen gewoon weg uit het bestaan, alsof ze er niet waren. Ze werden gewoon een deel van de menigte. Een nieuwe man, Mahakashyap, werd de belangrijkste. Een nieuwe dimensie opende zich. Iedereen was onrustig en dacht: "Waarom spreekt Boeddha niet? Waarom zwijgt hij? Wat gaat er gebeuren? Wanneer zal het eindigen?" Ze werden ongemakkelijk, rusteloos.

Maar Mahakashyap voelde zich niet ongemakkelijk of rusteloos. Werkelijk, voor het eerst was hij op zijn gemak bij Boeddha; voor het eerst was hij thuis bij Boeddha. Toen Boeddha sprak was hij misschien onrustig. Hij kan gedacht hebben: 'Waarom deze onzin? Waarom blijven we praten? Niets wordt overgebracht, niets wordt begrepen; waarom blijf je met je hoofd tegen de muur kloppen? Mensen zijn doof. Ze kunnen het niet begrijpen....'

Hij moet rusteloos geweest zijn toen Boeddha sprak, en nu was hij voor de eerste keer thuis. Hij kon begrijpen wat stilte was.

Duizenden waren er en iedereen was onrustig. Hij kon zich niet bedwingen, kijkend naar de dwaasheid van de menigte. Zij waren op hun gemak als Boeddha sprak; nu waren zij onrustig als hij zweeg. Wanneer er iets geleverd kon worden stonden ze niet open; wanneer er niets geleverd kon worden stonden ze te wachten. Nu kon Boeddha door te zwijgen iets geven dat onsterfelijk is, maar zij konden het niet begrijpen. Dus kon hij zich niet inhouden en lachte luid -- hij lachte om de hele situatie, de hele absurditeit.

We verlangen zelfs van een Boeddha dat hij praat, want dat is alles wat we begrijpen. Dit is dwaas. Je zou moeten leren om stil te zijn bij een Boeddha, want alleen dan kan hij bij je binnenkomen. Door woorden kan hij aan je deur kloppen, maar hij kan nooit binnenkomen; door stilte kan hij binnenkomen, en tenzij hij binnenkomt zal er niets met je gebeuren. Zijn binnenkomst zal een nieuw element in je wereld brengen; zijn binnenkomst in het hart zal je een nieuwe slag en een nieuwe polsslag geven, een nieuw vrijkomen van leven -- maar alleen zijn binnenkomst.

Mahakashyap lachte om de dwaasheid van de mens. Zij waren rusteloos en dachten: 'Wanneer zal Boeddha opstaan en dit hele zwijgen laten vallen, zodat wij naar huis kunnen gaan?' Hij lachte. Het lachen begon bij Mahakashyap en is steeds doorgegaan in de Zen-traditie. Er is geen andere traditie die kan lachen. Lachen lijkt zo onreligieus, zo profaan, dat je er niet aan kunt denken dat Jezus lacht, dat je er niet aan kunt denken dat Mahavira lacht. Het is zelfs moeilijk voor te stellen dat Mahavira een buiklach zou hebben, of dat Jezus uitbundig zou lachen. Nee, lachen is ontkend. Droefheid is op de een of andere manier religieus geworden.

Een van de beroemde Duitse denkers, Graaf Keyserling, heeft geschreven dat gezondheid irreligieus is. Ziekte heeft een religieus karakter omdat een zieke bedroefd is, verlangenloos -- niet omdat hij verlangenloos is geworden maar omdat hij zwak is. Een gezond persoon lacht, wil graag genieten, is vrolijk -- hij kan niet verdrietig zijn. Dus hebben religieuze personen op vele manieren geprobeerd om je ziek te maken: ga vasten, onderdruk je lichaam, martel jezelf. Je wordt verdrietig, suïcidaal, gekruisigd in je eentje. Hoe kun je lachen? Lachen komt voort uit gezondheid. Het is een overvloeiende energie. Dat is waarom kinderen kunnen lachen en hun lach is totaal. Hun hele lichaam is erbij betrokken -- als ze lachen kun je hun tenen zien lachen. Het hele lichaam, elke cel, elke vezel van het lichaam, lacht en trilt. Ze zijn zo vol van gezondheid, zo vitaal; alles stroomt.

Een verdrietig kind betekent een ziek kind, en een lachende oude man betekent dat hij nog jong is. Zelfs de dood kan hem niet oud maken, niets kan hem oud maken. Zijn energie stroomt nog steeds en stroomt over, hij is altijd overstroomd. Lachen is een overstroming van energie.

In Zenkloosters wordt gelachen en gelachen en gelachen. Lachen wordt pas gebed in Zen, omdat Mahakashyap ermee begon. Vijfentwintig eeuwen geleden, op een ochtend als deze, startte Mahakashyap een nieuwe trend, absoluut nieuw, onbekend bij de religieuze geest voordien - hij lachte. Hij lachte om de hele dwaasheid, de hele domheid. En Boeddha veroordeelde hem niet; integendeel, hij riep hem dichterbij, gaf hem de bloem en sprak tot de menigte. En toen de menigte het gelach hoorde, moeten ze gedacht hebben: 'Die man is gek geworden. Die man heeft geen respect voor de Boeddha, want hoe kun je lachen voor een Boeddha? Als een Boeddha in stilte zit, hoe kun je dan lachen? Die man toont geen respect.'

De mind zal zeggen dat dit geen respect is. De mind heeft zijn eigen regels, maar het hart kent ze niet; het hart heeft zijn eigen regels, maar de mind heeft er nog nooit van gehoord. Het hart kan lachen en respectvol zijn; de mind kan niet lachen, het kan alleen bedroefd zijn en dan respectvol zijn. Maar wat voor soort respect is dit, dat niet kan lachen? Met de lach van Mahakashyap deed een heel nieuwe

trend zijn intrede, en door de eeuwen heen is het lachen doorgegaan. Alleen Zen meesters, Zen discipelen, lachen.

Osho, A Bird on the Wing # 10.

.